

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
TUZLANSKI KANTON

KANTONALNI SUD U TUZLI
Broj: 32 0 Ps 014363 14 Pž
Tuzla, 27.03.2015. godine

Kantonalni sud u Tuzli, u drugostepenom vijeću sastavljenom od sudija Asje Razić kao predsjednika vijeća, Enise Halilović i Maide Trnačević kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja „E.M.“ d.o.o. Tuzla i „R.L.“ d.o.o. S., zastupanih po punomoćniku Mirzi Telaloviću, advokatu iz Tuzle, protiv tuženog „S.o.“ d.d. S., Filijala T., zastupanog po punomoćniku po zaposlenju Faruku Arnautu, radi naknade štete, v.sp. 35.665,00 KM, odlučujući o žalbama tužitelja i tuženog izjavljenim protiv presude Općinskog suda u Tuzli broj 32 0 Ps 014363 10 Ps od 27.01.2014.godine, u sjednici vijeća održanoj dana 27.03.2015. godine, donio je sljedeću

P R E S U D U

Žalba tuženog se uvažava u cijelosti, žalba tužitelja „E.-M.“ d.o.o. T. se odbija u cijelosti, a žalba tužitelja „R.l.“ d.o.o. Sarajevo se uvažava djelimično, prvostepena presuda preinačava u dosuđujućem dijelu stava I izreke tako da se dosuđeni iznos drugotužitelju od 21.977,00 KM povisuje na iznos od 24.977, 00 KM, a dosuđeni iznos troškova postupka od 4.269,51 KM snižava na iznos od 4.203,77 KM, dok u stavu II izreke prvostepena presuda se potvrđuje, a u dijelu stava I izreke koji sadrži odluku o kamati prvostepena presuda ostaje neizmijenjena.

Obavezuju se tužitelji da tuženom solidarno naknade troškove žalbenog postupka u iznosu od 23,56 KM, u roku od 30 dana od dana prijema prepisa ove presude.

O b r a z l o ž e n j e

Stavom I izreke prvostepene presude obavezan je tuženi da tužitelju „R.l.“ d.o.o. Sarajevo (u daljem tekstu: drugotužitelj) isplati iznos od 21.977,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 27.01.2014.godine pa do isplate, kao i da mu naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 4.269,51 KM, sve u roku od 30 dana od dana donošenja presude, dok je ostatak zahtjeva ovog tužitelja, preko dosuđenog iznosa, odbijen.

Stavom II izreke prvostepene presude tužbeni zahtjev tužitelja „E.-M.“ d.o.o. T. (u daljem tekstu: prvotužitelj) je odbijen.

Protiv navedene presude žale se i tužitelji i tuženi.

Tužitelji se žale na odbijajući dio prvostepene presude, zbog svih razloga iz člana 208. stav 1. Zakona o parničnom postupku (u daljem tekstu: ZPP), s prijedlogom da se žalba uvaži, pobijana presuda preinači i tuženi obaveže da tužiteljima isplati cjelokupan potraživani iznos, kao i cjelokupne troškove postupka.

Tuženi se žali samo protiv odluke o troškovima postupka sadržane u prvostepenoj presudi.

U odgovoru na žalbu tužitelja tuženi je predložio da se ta žalba odbije kao neosnovana.

Ispitujući prvostepenu presudu u dijelu koji se pobija žalbama, u granicama razloga navedenih u žalbama, pazeći po službenoj dužnosti na primjenu materijalnog prava i povrede odredaba parničnog postupka koje se odnose na stranačku sposobnost i zastupanje (član 221. ZPP), ovaj sud je donio odluku kao u izreci iz sljedećih razloga:

Predmet spora je isplata naknade za štetu na vozilu po polici o kasko osiguranju motornog vozila, a sporna pitanja koja je rješavao prvostepeni sud, su: prvo, da li je prvotužitelj imao aktivnu legitimaciju u ovom sporu i drugo, da li je pravilno utvrđena visina naknade štete koja pripada drugotužitelju.

Iz sadržine police No 0015152 od 18.08.2009. godine slijedi, a to među strankama nije ni sporno, da je između tuženog i drugotužitelja zaključen ugovor o kasko osiguranju putničkog motornog vozila marke „Hyundai“, bližih oznaka navedenih u polici, sa početkom osiguranja 10.08.2009. godine u 10,00 sati i istekom osiguranja 10.08.2012. godine u 10,00 sati, sa ugovorenom sumom osiguranja u iznosu od 60.000,00 KM i ukupnom premijom za kasko osiguranje u iznosu od 4.590,00 KM (član 897. i 901. Zakona o obligacionim odnosima – u daljem tekstu: ZOO). Nije sporno među strankama i da je 18.08.2009. godine nastupio osigurani slučaj - saobraćajna nezgoda, u kojoj je oštećeno osigurano vozilo i nije sporan ni obim oštećenja na vozilu, koji je naveden u zapisniku o procjeni štete na vozilu broj 419/09 od 08.12.2009. godine.

Također, nije sporno da između drugotužitelja kao davaoca lizinga i prvotužitelja kao primaoca - korisnika lizinga postoji ugovor o finansijskom lizingu u vezi sa nabavkom predmetnog vozila za

prvotuzitelja i nije sporno da je prvotuzitelj platio ovlaštenom servisu Auto centru „G.“ Doboj Jug iznos od 35.655,50 KM na ime otklanjanja nastale štete na vozilu koje je osigurano predmetnom policom kasko osiguranja od 18.08.2009. godine, Ali, na ovim činjenicama, kako je to pravilno i zaključio prvostepeni sud, prvotuzitelj ne može zasnovati svoju aktivnu legitimaciju u ovom sporu.

Naime, prema naznaci u polici od 18.08.2009. godine, predmetni ugovor o osiguranju je zaključen po uslovima za kasko osiguranje motornih vozila osiguravača, a to u konkretnom slučaju znači da je ugovor zaključen po članu 20. Uslova tuženog za kasko osiguranje cestovnih i šinskih vozila, koji regulišu kasko osiguranje vozila u dugoročnom zakupu - lizingu. Odredbom navedenog člana propisano je da kod osiguranja vozila u dugoročnom zakupu (lizing) prava iz ugovora o kasko osiguranju pripadaju zakupodavatelju - davatelju lizinga (vlasniku osiguranog vozila), koji se u polici upisuje kao osiguranik, ako se drugačije ne ugovori (stav 1. člana 20.), da se u policu obavezno upisuje da je osigurano vozilo u lizingu, vlasnik vozila i broj ugovora o lizingu (stav 2. člana 20.), te, ako se ugovori drugačije od odredbe iz stava 1. tog člana, da će se klauzula o vinkulaciji upisati na polici saglasno ugovoru o lizingu (stav 3. člana 20. Uslova za kasko osiguranje). Prema sadržini police broj 0015152 od 18.08.2009. godine predmetni ugovor o kasko osiguranju sa tuženim osiguravačem zaključio je drugotuzitelj, on je i upisan u polici kao osiguranik, pa budući da nije drugačije ugovoreno i da na polici osiguranja nije upisana klauzula o vinkulaciji, a kojom bi prava iz ugovora o kasko osiguranju bila vinkulirana u korist prvotuzitelja kao korisnika lizinga, to je pravilan zaključak prvostepenog suda da prava iz predmetnog ugovora o kasko osiguranju, tj. pravo na naknadu nastale štete na osiguranom vozilu, pripadaju drugotuzitelju, dok takvo pravo ne pripada prvotuzitelju, pa stoga on i nije aktivno legitimisan da od tuženog zahtijeva isplatu naknade predmetne štete, neovisno od toga što je platio opravku vozila, jer ta činjenica se može ticati samo međusobnog odnosa prvotuzitelja i drugotuzitelja, a nije od uticaja na uspostavljanje materijalno pravnog odnosa između prvotuzitelja i tuženog.

Za razliku od prvotuzitelja „E.M.“ d.o.o. T., drugotuzitelj „R. 1.“ d.o.o. S. ima aktivnu legitimaciju za potraživanje predmetne naknade štete. Ali, ni ovom tužitelju ne pripada cjelokupan iznos naknade od 35.665,50 KM, koji se potražuje tužbenim zahtjevom, već mu pripada naknada u iznosu od 24.977,00 KM.

Naime, iz sadržine police osiguranja broj 0015152 od 18.08.2009. godine slijedi da je predmetni ugovor o osiguranju između tuženog i drugotuzitelja zaključen na sumu osiguranja u iznosu od 60.000,00 KM, a nije sporno među strankama da ovaj iznos predstavlja vrijednost

rabljenog putničkog vozila marke „Hundai“, i to prema fakturi ovlaštenog prodavca i serviseru Auto centra „G.“ Doboj Jug broj 000037-VP-001 od 10.08.2009. godine, koju je podnio drugotužitelj tuženom kao dokaz o vrijednosti vozila koje će biti osigurano sklapanjem predmetnog ugovora o kasko osiguranju. Također, nije sporno među strankama da je novonabavna vrijednost predmetnog vozila, u trenutku sklapanja ugovora o osiguranju, iznosila 84.580,00 KM, tako da se u konkretnom slučaju radilo o podosiguranju u smislu člana 936. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima (u daljem tekstu: ZOO), budući da je podosiguranje sklopljeno ako je vrijednost osigurane stvari veća od svote osiguranja.

Stoji konstatacija žalbe tužitelja da je tuženi propustio da u policu osiguranja unese klauzulu da je osiguranik upozoren na posljedice podosiguranja, a kako je to predviđeno u članu 23. Uslova za kasko osiguranje cestovnih i šinskih vozila tuženog. Međutim, samo na ovom propustu tuženog, suprotno plediranju žalbe, drugotužitelj ne može zasnivati pravo da od tuženog zahtijeva isplatu pune naknade štete, kao da se radilo o ugovorenoj svoti osiguranja koja odgovara punoj (novonabavnoj) vrijednosti vozila. Ovo zato, što je u članu 24. stav 1. tačka 7. Uslova tuženog za kasko osiguranje vozila predviđeno da, ako nije ugovorena mjerodavna nabavna cijena novog vozila u trenutku zaključenja ugovora o osiguranju (podosiguranje), osiguraniku će se naknaditi samo onaj dio stvarne štete koji odgovara srazmjeru između sume osiguranja i mjerodavne nabavne cijene novog vozila, pa kako je u polici osiguranja od 18.08.2009. godine konstatovano da su navedeni Uslovi osiguranja uručeni osiguraniku (drugotužitelju), to je drugotužitelju bilo poznato i jasno da je sa tuženim zaključio ugovor o podosiguranju vozila, a ovo tim prije, što je među strankama nesporno i da se drugotužitelj i tuženi nalaze u višegodišnjim poslovnim odnosima povodom osiguranja vozila, te da su ove odnose regulisali i posebnim ugovorom o poslovno-tehničkoj saradnji.

S obzirom da osiguranik kod podosiguranja ne plaća premiju koja odgovara punoj vrijednosti stvari, jer je svota osiguranja manja od pune vrijednosti, to se osiguraniku ne isplaćuje ni puna naknada štete kad šteta nastane zbog nastanka osiguranog slučaja. Prema odredbi člana 936. stav 1. ZOO, kao i odredbi člana 24. stav 1. tačka 7. Uslova osiguranja tuženog, a koji su sastavni dio predmetnog ugovora o osiguranju (podosiguranju), iznos naknade koju duguje osiguravač smanjuje se srazmjerno. Taj razmjer mora biti takav da odgovara razmjeru umanjene svote na koju osiguranik plaća premiju i prave vrijednosti osigurane stvari na koju bi plaćao premiju da nije zaključeno podosiguranje, nego osiguranje. Pri izračunavanju visine naknade kod podosiguranja primjenjuje se matematički izraženo pravilo proporcije između premije koju plaća osiguranik i iznosa

naknade koja mu pripada, pa je ovako obračunatu naknadu u iznosu od 24.977,00 KM, utvrđenu na osnovu nalaza i mišljenja vještaka mašinske struke Amira Arnautovića, dipl. ing. mašinstva, trebalo i dosuditi drugotužitelju, a kako on osnovano u žalbi i ističe, navodeći da mu u svakom slučaju pripada navedeni iznos naknade, ako već sud nalazi da mu ne pripada iznos od 35.665,50 KM, koji je potraživao tužbenim zahtjevom.

Ovo zato što, u situaciji kada je prvostepeni sud utvrdio da je osnovan prigovor nedostatka aktivne legitimacije u ovom sporu u odnosu na prvotuženog, jer je prema predmetnoj polici osiguranja osiguranik drugotužitelj, a polica ne sadrži klauzulu o vinkulaciji (prenosu prava iz osiguranja) u korist prvotužitelja, okolnost da je tuženi nakon nastanka štetnog događaja, navodno na ime dijela naknade štete na vozilu, isplatio prvotužitelju iznos od 3.000,00 KM, nije davala osnova prvostepenom sudu da ovaj iznos uračuna u pripadajući iznos naknade štete drugotužitelju od 24.977,00 KM, jer je tuženi navedenom isplatom zapravo izvršio djelimično ispunjenje obaveze licu koje nije kao povjerilac određeno ugovorom o osiguranju, što je protivno odredbi člana 305. stav 1. ZOO, a u konkretnom slučaju nisu ispunjeni ni uslovi za punovažnost ovakvog ispunjenja u smislu odredbe stava 2. tog člana, jer ga drugotužitelj kao povjerilac nije naknadno odobrio, niti se njime koristio.

Iz navedenih razloga valjalo je žalbu tužitelja u dijelu koji se odnosi na prvotužitelja odbiti, a u dijelu koji se odnosi na drugotužitelja djelimično uvažiti i primjenom člana 229. tačka 4. ZPP prvostepenu presudu preinačiti u dosuđujućem dijelu stava I izreke i dosuđeni iznos drugotuženom od 21.977,00 KM povisiti na iznos od 24.977,00 KM, dok je primjenom člana 226. ZPP prvostepena presuda potvrđena u odbijajućem dijelu stava I izreke, te u stavu II izreke u cijelosti, a u nepobijanom dijelu stava I izreke, koji sadrži odluku o kamati, prvostepena presuda je shodno članu 221. ZPP ostala neizmijenjena.

Žalba tuženog osnovana je u cijelosti, jer stoje žalbeni navodi tuženog da je prvostepeni sud, inače pravilno utvrđene pojedinačne iznose naknade troškova, koji pripadaju drugotužitelju (nagrada za sastav tužbe i zastupanje, PDV i taksa na tužbu i presudu) pogrešno sabrao, pošto se pravilnim sabiranjem dobije iznos troškova od 6.045,61 KM, a kako se to i konstatuje u žalbi tuženog.

Ali, kako su i tužitelji, tj. drugotužitelj djelimično uspjeli sa (zajedničkom) žalbom, i to na način da je iznos naknade štete, koji je dosuđen drugotužitelju, preinakom prvostepene presude povećan sa iznosa od 21.977,00 KM na iznos od 24.977,00 KM, to konačan uspjeh tužitelja u sporu u odnosu na potraživani iznos od 35.665,50 KM iznosi

70,03 %, tako da tužiteljima, konkretno drugotužitelju, s obzirom na konačan uspjeh u sporu, pripadaju troškovi prvostepenog postupka u iznosu od 4.233,74 KM. Troškovi, koje je tuženi imao u prvostepenom postupku, prema neosporenom utvrđenju prvostepenog suda iznose 100,00 KM, pa s obzirom da neuspjeh tužitelja u sporu predstavlja uspjeh tuženog od 29,97%, to tuženom pripadaju troškovi u iznosu od 29,97 KM, a nakon procesnog prebijanja troškova stranaka, dobije se iznos od 4.203,77 KM koji pripada drugotužitelju. Zbog toga je primjenom člana 235. tačka 3. ZPP valjalo preinačiti i odluku o troškovima prvostepenog postupka na način da su ovi troškovi sniženi sa iznosa od 4.269,51 KM na iznos od 4.203,77 KM.

Troškove žalbenog postupka, na koje ima pravo drugotužitelj, čine: iznos od 822,00 KM na ime sastava žalbe sukladno Zakonu o izmjeni Zakona o advokaturi u FBiH (visina prosječne plaće u FBiH u februaru 2014. godine), iznos od 139,74 KM na ime 17% PDV i iznos od 300,00 KM na ime takse na žalbu, ukupno 1.261,74 KM. Kako su tužitelji žalbom pobijali dio prvostepene presude koji se odnosio na iznos od 13.688,50 KM, za koliko je bio odbijen tužbeni zahtjev, a drugotužitelj je uspio sa žalbom za iznos od 3.000,00 KM, to slijedi da uspjeh te žalbe u odnosu na pobijani dio iznosi 21,91%. Stoga drugotužitelj ima pravo na troškove žalbenog postupka u iznosu od 276,44 KM (21,91% od iznosa 1.261,74 KM), a kako je tuženi uspio sa žalbom u cijelosti, to ima pravo na naknadu troškova takse na žalbu u iznosu od 300,00 KM, tako da, nakon procesnog prebijanja troškova žalbenog postupka stranaka, proizlazi da su tužitelji dužni tuženom solidarno naknaditi iznos od 23,56 KM, pa je ovaj sud tako i odlučio o troškovima žalbenog postupka primjenom člana 397. stav 2. ZPP.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Asja Razić, s.r.